

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **E. A. A.**
státní příslušnost: X
zastoupen advokátem JUDr. Hugem Körblem
Hybernská 1007/20, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 7. 2025, č. j. MV-87847-6/SO-2025,
takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 10. 7. 2025, č. j. MV-87847-6/SO-2025, a rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 18. 3. 2025, č. j. OAM-13301-17/DP-2024 *se ruší* a věc *se vrací* žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 13 140 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Huga Körbla, advokáta do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce neúspěšně žádal o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na vysoké škole. Úkolem soudu bylo přezkoumat, zda správní orgány předložily důkazy nebo závažné

a objektivní důvody o tom, že žalobce hodlá zneužít dlouhodobý pobyt k jinému účelu. Nepředložily.

II. Rozhodnutí správních orgánů

2. Žalobce podal dne 6. 5. 2024 na Velvyslanectví České republiky v Akkře („velvyslanectví“) žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Úspěšně složil přijímací zkoušky ke studiu v navazujícím magisterském studijním programu *General Agriculture* na Agronomické fakultě Mendelovy univerzity a zaplatil školné. Ke své žádosti doložil rozhodnutí o přijetí ke studiu v Brně ze dne 9. 1. 2024. Studijní program se vyučuje v anglickém jazyce.
3. Z pohovoru se žalobcem vyplynulo, že v letech 2013 až 2017 absolvoval bakalářské studium v oboru *Agricultural Science Education* v Ghaně. Od roku 2017 působí jako učitel zemědělství na střední škole. Je ženatý, má dítě a manželku. Na dotaz, proč se rozhodl studovat právě v České republice a zda zvažoval i jiné evropské země, žalobce uvedl, že jiné evropské země nezvažoval. Česká republika je podle něj bezpečná klidná země s kvalitním vzdělávacím systémem. Jsou zde nízké náklady na ubytování, stravování a dopravu. Kontakt na Mendelovu univerzitu získal přes webové stránky www.studyin.cz, kde jej zaujal obor *General Agriculture*. K dotazu, kdo mu univerzitu doporučil, sdělil, že to byl jeho známý, který zde od roku 2022 studuje podnikatelský obor. O jiných univerzitách ve střední Evropě se informoval pouze okrajově. K dotazu, proč si nevybral Českou zemědělskou univerzitu v Praze, odpověděl, že Mendelova univerzita nabízí i další oblasti jako lesnictví, dřevařství a zahradnictví.
4. Žalobce poté dostal dotaz, zda zná G. J. M. a ve kterém století žil. Odpověděl, že prováděl výzkum dědičnosti ve šlechtění rostlin, ale neví, v jakém období žil. Na dotaz, proč chce studovat v zahraničí ve věku 39 let, pokud je ženatý a má dítě, uvedl, že chce osobně růst, získat mezinárodní zkušenosti a budovat síť kontaktů. Žalobce poté dostal dotazy na konkrétní obsah studijního programu. Motivovala ho aplikovaná genetika, biometrika a dopad na klimatické změny. Přijímací zkoušku vykonal on-line v roce 2022. Skládala se ze 30 testových otázek ze zemědělství. Ústní pohovor neproběhl. Na dotaz, v čem se studium v České republice liší od možností v jeho domovské zemi, sdělil, že v Ghaně absolvoval bakalářský program, zatímco v ČR jde o magisterské studium. Dále uvedl, že po návratu do Ghany chce působit jako vysokoškolský učitel a zemědělský konzultant, případně založit partnerskou společnost pro farmáře.
5. Součástí pohovoru bylo i ověření předpokladů ke studiu a zájem o obor. Žalobce dostal tři matematické úlohy v podobě slovních úloh a zadání na trojčlenku. Jejich obtížnost odpovídala úrovni základní školy. Dostal také deset vědomostních otázek k obsahu budoucího studia, například na vysvětlení pojmů pesticid, klimatické cykly, glaciál a holocén. Jedna otevřená otázka se týkala názvosloví aminokyselin a dvě uzavřené otázky směřovaly k tématům translace a proteosyntézy.
6. Dne 18. 3. 2025 vydal Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra („OAMP“) rozhodnutí, kterým žalobcovu žádost o povolení k dlouhodobému pobytu zamítl z důvodu podle § 46 odst. 5 ve spojení s § 56 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců. OAMP dospěl k závěru, že žalobce hodlá pobyt zneužít k jinému účelu, než uvedl ve své žádosti. Žalobce neobjasnil, z jakého důvodu si zvolil právě toto studium v Česku. Každý žadatel by obecně měl již v době podání žádosti o udělení dlouhodobého pobytu umět objasnit volbu

země, vzdělávací instituce a studijního programu, stejně jako motivaci ke zvolenému studiu a jeho budoucí využití v životě. To se žalobci nepovedlo.

7. OAMP v rozhodnutí vychází především z faktického chování žalobce při výsledku na velvyslanectví. Na jeho základě získal objektivní důvod domnívat se, že má záměr zneužít dlouhodobý pobyt k jinému účelu, než o který žádá. Žalobce měl jen velmi omezené znalosti v oboru, který chce studovat, přestože se jedná o navazující magisterský program. Nedokázal odpovědět na základní otázky týkající se předmětů, které sám označil za klíčové při výběru školy. Jeho odpovědi byly vágní, působily nepřesvědčivě. Nedokázal také vysvětlit, proč chce studovat právě v Česku, pokud obdobné předměty může studovat i ve své domovské zemi.
8. OAMP dodal, že tvrzení žalobce byla obecná, bez věcného obsahu, často šlo jen o fráze bez konkrétního podkladu. Nedokázal ani jasně popsat, podle jakých kritérií školu vybíral. Navíc se vyjadřoval neangažovaně i k budoucímu profesnímu uplatnění. Zmínil pouze vágní plány učit na univerzitě v Ghaně nebo založit poradenskou firmu pro farmáře, má i akademické ambice stát se profesorem. OAMP očekával, že žalobce jako absolvent bakalářského studia bude umět své motivace a cíle prezentovat jasněji a kompetentněji než například někdo, kdo teprve míří na vysokou školu. To se však nestalo.
9. Při ověřování předpokladů ke studiu a zájmu o obor žalobce nevyřešil žádnou ze tří zadaných matematických úloh. Z deseti vědomostních otázek odpověděl správně na tři. Z rozhodnutí zároveň vyplývá, že některé z těchto otázek se týkaly předmětů, které žalobce označil jako zásadní pro svůj výběr školy. Podle OAMP navazující magisterský program zaměřením navazuje na předchozí bakalářské studium. Žalobce tedy měl být schopný vysvětlit, proč se rozhodl pokračovat ve studiu v zahraničí. Nedokázal však svoji motivaci ke studiu vysvětlit. Předpokládá se, že bude mít již určité oborové znalosti. Podle výsledku testů mu tyto znalosti chybí.
10. Žalobce podal proti rozhodnutí OAMP odvolání ke Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců („Komise“). Nesouhlasí se způsobem vedení pohovoru a jeho následným vyhodnocením. Smyslem pohovoru nemá být hledání rozporů. Navíc některé vědomostní otázky byly těžké, irelevantní. Měl málo času na jejich zodpovězení. Některé závěry, které OAMP přijal, nemají oporu ani v otázkách ani v odpovědích, které žalobce poskytl. Správní orgán má přihlížet i k dalším souvislostem, a ne pouze k odpovědím při pohovoru.
11. Komise rozhodnutím ze dne 10. 7. 2025, č. j. MV-87847-6/SO-2025 („rozhodnutí Komise“) odvolání zamítla a rozhodnutí OAMP potvrdila. Dospěla k závěru, že je zde důvod pro neudělení dlouhodobého pobytu za účelem studia podle § 46 odst. 5 ve spojení s § 56 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců.
12. Komise stejně jako OAMP neshledala, že by měl žalobce náležité informace o zamýšleném účelu pobytu. Žalobce při pohovoru uvedl obecná tvrzení týkající se volby vzdělávací instituce a studijního programu. Nemá dostatečné informace o zamýšleném účelu pobytu. Neprezentoval svoji motivaci dostatečně a uvěřitelně. Nejde u něj ani o plynulé navázání na předchozí studium, bakalářské studium ukončil již v roce 2017, zatímco přijímací zkoušky skládal v roce 2022.
13. Žalobce ke studiu v domovské zemi sdělil, že by tam sice mohl studovat, ale chtěl si vyzkoušet jiné zkušenosti. Komisi však není zřejmé, jaké nové zkušenosti chce žalobce studiem téhož, co už studoval, získat. Není jí jasné, v čem se studium liší. Přijímací zkoušky

skládal v roce 2022, avšak o žádost po dlouhodobý pobyt podal až v roce 2024. Tvrzení žalobce, že výsledky přijímacích zkoušek mají platnost dva roky, v Komisi vyvolává dojem, že žalobce nemá o studium výrazný zájem. Neobjasnil také, čím jej studium na Mendelově univerzitě, potažmo v České republice natolik zaujalo. Vysvětlení, že je tu kvalitní vzdělávací systém, relativně dostupné náklady a multikulturní prostředí, Komise nepovažuje za prokázání znalosti podmínek života v Česku.

III. Žaloba

14. Žalobce namítá nesprávné právní hodnocení věci ze strany obou správních orgánů. Nesouhlasí s tím, že by neměl v úmyslu plnit budoucí účel pobytu. Svůj opačný závěr žalovaná nezdůvodnila. Pohovor je nutné hodnotit komplexně, nikoli tendenčně. Proč by neměl plnit účel pobytu, žalovaná nevysvětlila.
15. Žalobce kritizuje způsob vedení a hodnocení pohovoru. Nedostal dostatečný prostor vysvětlit některá svá tvrzení. Poté je mu však k tíži, že jeho odpovědi působí vágně. Žalovaná se ve svém v rozhodnutí vůbec nevypořádala s výhradami ohledně odborných otázek a času, který měl žalobce na jejich zodpovězení. Měl 15 minut, během nichž musel odpovědět všech 13 otázek, tedy deset vědomostních a tři matematické úlohy. Některé otázky žalobce přitom považuje za irelevantní či obtížné. Přitom z nekvalitních odpovědí OAMP i žalovaná dovozuje jeho nezapálenost do studia. Při pohovoru se ho nezeptali, proč měl mezi jednotlivými etapami studia dlouhou přestávku. Pokud by šlo o závažnou nesrovnalost, bylo by logické, aby se na ni při pohovoru alespoň zeptali. Chování žalobce svědčí o jeho vážném zájmu o studium. Byl aktivní, domáhal se nápravy nečinnosti ze strany OAMP a žalované, byl nahlížen do spisu a vyjádřil se k podkladům v něm. To vše vyžadovalo čas, energii a peníze.
16. Pohovory nesmějí sloužit pouze k hledání rozporů a nesmí se hodnotit tendenčně. Podle čl. 20 odst. 2 písm. f) směrnice 2016/801 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair („studijní směrnice“) musejí k neudělení pobytového oprávnění existovat buď přímo důkazy nebo alespoň závažné a objektivní důvody k domněnce, že by žalobce v Česku pobýval za jiným účelem, než pro který žádá o přijetí. Takové důkazy či závažné a objektivní důvody správní orgány nemají. Směrnice stanoví zásadu, že pobytové oprávnění za účelem studia se má spíše udělit než neudělit. Žalobce doložil všechny požadované dokumenty a absolvoval náročný proces podání žádosti, což svědčí o jeho vážném zájmu studovat v Česku.

IV. Vyjádření Komise k žalobě

17. Komise odkazuje na obsah svého rozhodnutí, protože žalobce uvádí shodné námitky, které již uvedl v odvolání proti rozhodnutí OAMP.
18. Protokol o pohovoru obsahuje dostatečně závažné a objektivní důvody, které podle jejího názoru odůvodňují závěr, k němuž dospěla. Námitky týkající se údajného přednostního postavení studentů, které se podle žalobce projevuje povinností států umožnit zájemcům studium a pouze výjimečně jim toto právo odeprít, Komise nepovažuje za důvodné. Tyto námitky totiž nezpochybňují závěry, které vztáhla ke situaci žalobce. Skutečnosti zjištěné během pohovoru podle ní vyvolávají pochybnosti, zda žalobce skutečně naplní účel pobytu, který deklaroval.

V. Hodnocení soudu

a. Základní právní rámec posuzování žádostí o udělení dlouhodobého pobytu za účelem studia

19. S ohledem na unijní rozměr věci je třeba příslušná ustanovení zákona o pobytu cizinců upravující důvody pro neudělení dlouhodobého pobytu za účelem studia vykládat eurokonformně. To zde především znamená, že by k zamítnutí žádosti žalobce o dlouhodobý pobyt bylo možné přistoupit pouze v případě, že by tu byl některý z důvodů předvídaných studijní směrnicí.
20. Soudní dvůr uvedl již v rozsudku ze dne 10. 9. 2014 ve věci C-491/13, *Ben Alaya*, že čl. 12 tehdejší směrnice 2004/114/ES (kterou později nahradila studijní směrnice) je nutné vykládat v tom smyslu, že dotčený členský stát je *povinen přijmout na své území* státního příslušníka třetí země, který hodlá na jeho území pobývat déle než tři měsíce za účelem studia, pokud:
(a) tento státní příslušník splňuje podmínky přijímání taxativně stanovené v čl. 6 a 7 směrnice a
(b) členský stát vůči němu neuplatňuje některý z výslovně ve směrnici uvedených důvodů pro odepření povolení k pobytu. Z toho plyne, že *na udělení pobytového oprávnění za účelem studia ve smyslu směrnice existuje právní nárok*.
21. V souladu s čl. 20 odst. 1 studijní směrnice členský stát žádost zamítne, pokud cizinec nesplní obecné podmínky stanovené v článku 7, příslušné zvláštní podmínky stanovené v článku 11, nebo předloží doklady, které získal podvodně nebo jsou padělané či pozměněné. Nad rámec původní směrnice 2004/114/ES pak studijní směrnice v čl. 20 odst. 2 upravuje několik fakultativních důvodů zamítnutí žádosti. Jedním z nich je podle písm. f) situace, ve které má členský stát „důkazy nebo závažné a objektivní důvody k domněnce, že státní příslušník třetí země by v zemi pobýval za jiným účelem, než pro který žádá o přijetí“.
22. Z toho plyne, že pokud žadatel prokáže splnění obecných a zvláštních podmínek podle čl. 7 a 11 studijní směrnice, a správní orgán vůči němu uplatňuje některý z důvodů pro neudělení pobytového oprávnění, pak *je na tomto správním orgánu, aby náležitě prokázal naplnění tohoto důvodu*. Jinými slovy, žadatel nese důkazní břemeno ohledně naplnění obecných a zvláštních podmínek vyžadovaných studijní směrnicí pro udělení pobytového oprávnění. A správní orgán nese důkazní břemeno ohledně důvodu pro neudělení pobytového oprávnění.
23. Obecně lze se správními orgány souhlasit, že samotné předložení obligatorních náležitostí k žádosti o udělení dlouhodobého pobytu za účelem studia automaticky neznamená, že oprávnění musí cizinci udělit. Ze studijní směrnice jasně vyplývá, že správní orgány mohou zkoumat, zda žadatel nemá v úmyslu zneužít oprávnění, např. k jinému než deklarovanému účelu. Zamítnout žádost o dlouhodobý pobyt ovšem lze, pouze pokud správní orgány mají k dispozici buď (i) důkazy nebo (ii) závažné a objektivní důvody, které směřují k domněnce, že by státní příslušník třetí země v zemi pobýval za jiným účelem, než pro který žádá o přijetí.
24. Odůvodnění studijní směrnice v bodě 14 na jednu stranu hovoří o potřebě zlepšit a zjednodušit podmínky vstupu a pobytu pro ty, kteří by do Evropské unie rádi přišli za účelem studia. V bodě 41 však zároveň stanoví jasná pravidla sloužící jako prevence zneužívání a nesprávného využívání řízení o pobytových žádostech. Uvádí, že „[v] případě pochybností ohledně důvodů žádosti o přijetí by členské státy měly mít možnost provést příslušné kontroly nebo požadovat doložení některých skutečností tak, aby v jednotlivých případech mohly posoudit, jakému výzkumu, studiu, stáži, dobrovolnické službě, programu

výměnných pobytů žáků nebo vzdělávacímu projektu či činnosti au-pair se žadatel hodlá věnovat“.

25. Výkladem některých aspektů čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice, které jsou relevantní i pro nyní posuzovanou věc, se zabýval Soudní dvůr v rozsudku ze dne 29. 7. 2024 ve věci C-14/23, *Perle* („rozsudek *Perle*“). Soudní dvůr v bodě 48 tohoto rozsudku uvedl, že žádost o přijetí lze zamítnout pouze tehdy, pokud zneužívající povaha žádosti o pobytové oprávnění „dostatečně zjevně vyplývá ze všech relevantních skutečností“, které mají správní orgány při posuzování žádosti k dispozici.
26. Příkladem pak Soudní dvůr uvádí, že nesrovnalosti ve studijním plánu žadatele mohou představovat jednu z objektivních okolností přispívajících ke zjištění zneužití. Avšak pouze za předpokladu, že jsou tyto nesrovnalosti dostatečně zjevné a posuzují se ve světle všech konkrétních okolností projednávaného případu. Například změna oboru, jakožto obvyklá okolnost během vysokoškolského studia, nemůže sama o sobě postačovat k prokázání, že žadatel nemá v úmyslu skutečně studovat. Stejně tak pouhá okolnost, že zamýšlené studium přímo nesouvisí se sledovanými profesními cíli, nutně nesvědčí o neexistenci skutečného záměru studovat, odůvodňujícího žádost o přijetí.
27. Jelikož jsou okolnosti každé jednotlivé žádosti specifické, je podle Soudního dvora potřeba, aby správní orgány prováděly příslušné kontroly a požadovaly doložení konkrétních skutečností. Jedině tak mohou správní orgány žádost individuálně posoudit a případně vyzvat žadatele k podání příslušného upřesnění a vysvětlení.
28. Co se týče povahy zjištění, která správní orgán musí opatřit, aby mohl žádost zamítnout z důvodu uvedeného v čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice, tak lze odkázat na stanovisko generálního advokáta de la Toura ve věci *Perle* ze dne 16. 11. 2023. Generální advokát v bodě 59 stanoviska vychází z toho, že se jedná o předběžné posouzení. Správní orgány by měly „pouze“ hypoteticky určit úmysly žadatele, pokud jde o cíl jeho pobytu.
29. Jedná se tedy o odlišné posouzení ve srovnání s čl. 21 odst. 1 písm. d) studijní směrnice, který upravuje důvody pro odnětí nebo neprodloužení pobytového oprávnění. Při jeho použití už musí správní orgány disponovat věcnými zjištěními o objektivních okolnostech (typicky situace, ve kterých cizinec nezačal příslušné studium nebo jej přerušil či předčasně ukončil, nebo vykonává výdělečnou činnost překračující maximální povolený počet hodin, či bydlí daleko od místa studia, dokonce i na území jiného členského státu). Jak uvedl generální advokát v bodě 60 svého stanoviska, „[k] takovým zjištěním lze dospět obtížněji, pokud byla žádost podána v době, kdy státní příslušník třetí země ještě pobývá mimo území dotyčného členského státu.“
30. K čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice se pak generální advokát v bodě 61 stanoviska vyjádřil v tom smyslu, že k prokázání může sloužit jakýkoli důkaz. Dodal, že „důvody, z nichž příslušný orgán vychází, musí být ‚objektivní a závažné‘, což znamená, že tento orgán musí mít stále a pevné důvody, jež jsou výsledkem individuálního přezkumu žádosti odůvodňujícího její zamítnutí.“
31. Podle bodu 63 stanoviska generálního advokáta nepostačuje pouhé zpochybnění cíle a účelu žádosti správním orgánem. Je zapotřebí, aby správní orgán „byl přesvědčen o tom, že cílem ani účelem pobytu nebude studium na vysokoškolské instituci, která je uvedena v této žádosti. Toto posouzení musí být založeno na souboru objektivních i subjektivních indicií a může vyžadovat vzájemnou spolupráci zúčastněných subjektů“. Úmysl státního

příslušníka třetí země je oním subjektivním prvkem, který lze zpravidla vyvozovat z takových objektivních kritérií, jako je „jeho zápis do vysokoškolské instituce, zaplacené poplatky za studium, znalost jazyka hostitelského členského státu, řádný průběh jeho předchozích pobytů v některém z členských států Unie.“

b. Správní orgány nedoložily důkazy nebo závažné a objektivní důvody o tom, že žalobce hodlá zneužít povolení k dlouhodobému pobytu k jinému účelu

32. Soud se zaměřil na to, zda v případě žalobce skutečně existovaly důkazy nebo závažné a objektivní důvody pro domněnku, že hodlá zneužít povolení k dlouhodobému pobytu k jinému účelu.
33. Předně je nutno uvést, že spočívá-li důvod pro neudělení pobytového oprávnění v pochybnostech o skutečné motivaci žadatele, ze znění § 56 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců nevyplývá pro správní orgány povinnost zjišťovat, za jakým konkrétním účelem podle nich hodlá žadatel pobyt zneužít (rozsudek Městského soudu v Praze, ze dne 23. 3. 2018, č. j. 6 A 85/2015-34). Správní orgán tedy nemusí disponovat přímými důkazy, že úmysl žadatele je odlišný. Obdobně argumentovala i žalovaná.
34. Správnímu orgánu postačí konkrétní (objektivní i subjektivní) indicie, které však budou ve svém souhrnu natolik „stálé a závažné“, že umožní správnímu orgánu určit pravděpodobné úmysly žadatele, pokud jde o cíl jeho pobytu (srov. bod 59 stanoviska generálního advokáta ve věci *Perle*). Správní orgán by měl být přesvědčený o tom, že plánovaný účel pobytu cizince je jiný než ten deklarovaný (byť nemusí tento jiný účel specifikovat).
35. Lze si představit situaci, ve které k takovému závěru může správní orgán dospět již na základě obsahu pohovoru provedeného s cizincem na zastupitelském úřadu České republiky. Tak tomu bude tehdy, pokud skutečnosti o nenaplnění studijního účelu pobytu sám cizinec přímo nebo nepřímo při pohovoru uvede. K podloženému závěru o zneužití pobytu za jiným účelem nicméně může vést i kumulace řady dílčích, avšak závažných indicií – cizinec nezná buď vůbec nebo na potřebné úrovni jazyk, v němž se má studium realizovat, nedokáže uvěřitelně popsat svou motivaci ke studiu, nezná podmínky a průběh studia, nezaplatil poplatky za studium, neví, proč si vybral ke studiu Česko, nezná praktické podmínky života v Česku apod.
36. K domněnce o zneužití pobytu za jiným účelem, než je studijní účel, naopak nepostačuje pouze to, že cizinec odpovídá na otázky zastupitelského úřadu stručně či obecně. Přílišná stručnost, obecnost či rozpory ve výpovědi mohou být jednou z indicií nasvědčujících tomu, že deklarovaný účel pobytu cizince nebude plnit. V některých případech bude jistě indicií zcela zásadní. Zároveň je však v takové situaci na zastupitelském úřadu, aby vhodně volenými doplňujícími otázkami zjistil potřebné skutečnosti. A případně na OAMP či Komisi, aby dalšími postupy (např. ve spolupráci s příslušnou vysokou školou) obstaraly další důkazy, na nichž je možné založit použití čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice (srov. k tomu body 63 až 67 stanoviska generálního advokáta ve věci *Perle*).
37. Správní orgány založily své závěry v této věci na pohovoru provedeném se žalobcem dne 22. 8. 2024 na velvyslanectví. Jeho průběh zachycuje záznam z pohovoru. OAMP i Komise ve svých rozhodnutích uvedly totožné skutkové důvody, pro které měly odpovědi žalobce za nepřesvědčivé. Žalobce podle správních orgánů neobjasnil, z jakého důvodu si zvolil právě toto studium, neměl dostatečné informace o zamýšleném účelu pobytu, nedokázal

odpovědět vědomostní a matematické úlohy a vzbudil v nich pochybnosti o skutečném a vážném zájmu tento účel plnit.

38. S tímto hodnocením soud nesouhlasí. Důvody, které správní orgány uvádějí na podporu svého závěru, že žalobce nehodlá plnit účel pobytu, jsou sice do jisté míry relevantní. Samy o sobě však k tomuto závěru nepostačují.
39. Lze souhlasit s tím, že pokud se někdo hlásí na navazující program vyučovaný na Agronomické fakultě, musí mít alespoň základní znalosti z oboru. Je pravdou, že žalobce během pohovoru správně odpověděl pouze na tři ze třinácti vědomostních a matematických otázek. Správní orgán uvedl, že otázky položil za účelem ověření studijních předpokladů a zájmu o obor. Žalobce ale správně připomíná, že *se Komise nevyjádřila k námitce ohledně obsahu vědomostních testů ani k časové dotaci na poskytnutí odpovědí*. Ve vztahu k vědomostnímu testu pouze shledala, že žalobce neposkytnul věcně správné odpovědi, které by doložily jeho vážný a skutečný zájem o studium. Opakovaně neprokázal ani znalost základních pojmů, což nasvědčuje tomu, že hodlá pobytové oprávnění zneužít k jinému účelu. To je ovšem předčasný závěr, pokud se žalovaná nevypořádala s konkrétními námitkami žalobce.
40. Soud přisvědčuje žalobci v tom, že patnáct minut na zodpovězení všech otázek představuje velmi krátkou časovou dotaci. Už jen proto že *samotné zadání obsahovalo řadu stylistických chyb, způsobených patrně nekvalitním překladem, což mohlo ztížit orientaci v otázkách*. Soud si také všiml, že pokud šlo o výpočet trojčlenky, žalobce správně uvedl postup a matematický vzorec měl bez chyby. Výsledek už neuvedl. Lze pouze spekulovat, jestli na to měla vliv časová tíseň. Ale zásadní je, že postup žalobce uvedl správně a správní orgán mu odpověď ani částečně neuznal.
41. Soud také připomíná, že žalobce už přijímací zkoušky na univerzitu jednou složil a uspěl tak v konkurenci ostatních uchazečů. Je to právě univerzita, a nikoliv správní orgán, kdo stanovuje okruh potřebných znalostí a sama posuzuje, zda uchazeč splňuje požadované předpoklady a projevuje zájem o studium. Pokud by správní orgán hodnotil stejné skutečnosti znovu, vytváří tím *paralelní proces, kterým fakticky supluje přijímací řízení univerzity*. Takový postup je podle soudu problematický.
42. Zásadním nedostatkem obou správních rozhodnutí je nedostatečné posouzení žalobcovy motivace ke studiu. Komisi lze dát obecně za pravdu, že budoucí student navazujícího magisterského studia by měl dokázat popsat svou motivaci ke studiu a důvody, které ho vedly k výběru konkrétní školy, resp. zvoleného studijního programu
43. Nic z výše uvedeného však OAMP ani Komise do hloubky nezkoumaly. Životním příběhem žalobce se nezabývaly a nesnažily se zjistit, zda je jeho tvrzená motivace ke studiu autentická a konzistentní. Tazatel žalobci nepodkládal žádné cílené otázky týkající jeho motivace, jeho dosavadní učitelské praxe, jeho předchozího studia bakalářského studia v podobném oboru, jeho plánů do budoucna.
44. Na otázku, jaký je jeho sen, žalobce odpověděl, že by rád byl zemědělským konzultantem a profesorem v oblasti zemědělství. Namísto toho, aby mu tazatel dal příležitost tento svůj sen rozvést dále, tak svoji následující otázku směřoval na to, jestli by s ním jeho manželka zůstala v České republice, kdyby se rozhodl zde zůstat. On se ale v pohovoru nezmínil, že by si přál zůstat v České republice. Naopak i ve své jiné odpovědi sdělil, že by chtěl učit na některé z ghanských univerzit a mít poradenskou činnost pro farmáře v oblasti obecného

zemědělství. Ani tam tazatel nenavázal otázkami, které by mohly probrat motivaci více do hloubky. Jaká univerzita? Jaké jsou vyhlídky a konkurence v oboru? Jak by mu zahraniční zkušenost a networking mohly pomoci v jeho vysněné kariéře? Soudu také není jasné, proč je touha po získávání nových zkušeností, osobním rozvoji, kontaktu s mezinárodním prostředím a networkingu hodnocena jako nedostatečná a vágní motivace. Lze očekávat, že studenti bažící po zahraniční zkušenosti na svých interview na programy typu Erasmus poskytují odpovědi obdobné těm, který uvedl i žalobce.

45. Odůvodnění rozhodnutí žalované i OAMP v tomto směru působí tendenčně. Správní orgány podle soudu nepatřičně zdůrazňují odpovědi žalobce, které podle jejich subjektivního mínění podporují jejich závěr o zneužití pobytového oprávnění. Provedený ústní pohovor však v tomto směru nemůže být dostatečným podkladem pro závěr, že žalobce nemá o zvolený obor skutečný zájem, pokud jeho motivaci ke studiu tazatel, resp. OAMP fakticky nezkoumal. Právě absence otázek směřujících k pochopení žalobcovy vnitřní motivace ke studiu ve zvoleném oboru, přestože jim předložil ucelený a na první pohled uvěřitelný příběh o jeho zájmu o daný obor, činí obě rozhodnutí nepřesvědčivými a ve výsledku povrchními.
46. Není přitom pravdou, že žalobce měl při pohovoru prostor a příležitost veškeré informace související s jeho motivací ke studiu sdělit. Neměl. Pokud žádné dotazy směřující k jeho vnitřní motivaci nedostal, pak podle soudu mohl důvodně předpokládat, že o jeho zkušenostech, pohnutkách a aktivitách podporujících jeho zájem o studium tazatel nechce (nepotřebuje) slyšet. Možná i právě proto, že je považuje za nesporné z podané žádosti. Na to vše se přitom mohl tazatel žalobce na velvyslanectví zeptat. Soud nevylučuje, že kdyby dotazy mířily hlouběji a přímo k osobě žalobce, možná by se skutečně ukázalo, že tu jsou důvody pro podložený závěr o zneužití pobytu za jiným účelem. Soud však v dosavadním spisu taková závažná skutková zjištění nenašel.
47. Zcela shodné výtky lze směřovat i vůči rozhodnutí Komise, která zaujala stejné závěry, na něž již soud výše reagoval. Za nekorektní soud považuje tvrzení Komise, že žalobce nedokázal podat relevantní informace o své motivaci ke studiu, pokud ve skutečnosti žádné dotazy směřující k jeho vnitřní motivaci nedostal.
48. Soud opakuje, že správní orgány nesou důkazní břemeno ohledně prokázání, že žalobce hodlá dlouhodobý pobyt zneužít za jiným účelem, než je deklarované studium. Bylo proto nejprve na zastupitelském úřadu, aby žalobci položil doplňující dotazy, nepovažoval-li jeho odpovědi za vyhovující. Soud si uvědomuje, že v tomto ohledu je situace komplikovaná v tom, že zatímco pohovor vede pracovník zastupitelského úřadu Česka, o žádosti rozhoduje – a tedy obsah pohovoru vyhodnocuje – jiný správní orgán. To však nemůže již k tíži žalobci. Pokud bude zastupitelský úřad používat formulářové otázky, aniž by obsah pohovoru vždy podle situace přizpůsobil konkrétním odpovědím žadatele, jeho vnitřní motivaci ke studiu a konečně také jeho osobě, pak hrozí, že správní orgány své důkazní břemeno neunesou. Stejně jako se stalo i v případě žalobce.
49. Soud si uvědomuje, že pokud o dlouhodobý pobyt žádá člověk, který na území České republiky nikdy dříve nebyl a nestudoval zde, je posuzování žádosti ve vztahu k otázce plnění účelu náročné. Správní orgány musí v podstatě posuzovat budoucí chování cizince. Jak ovšem plyne ze studijní směrnice, *na udělení pobytového oprávnění za účelem studia existuje právní nárok*. Jestliže stát hodlá cizinci tento nárok odeprít, musí k tomu mít skutečně přesvědčivé důvody. Závěr o možném budoucím zneužití pobytového oprávnění

k plnění jiného účelu musí z obsahu správního spisu (většinou právě z obsahu pohovoru s žadatelem) zřetelně plynout.

50. Lze proto uzavřít, že správní orgány sice měly motivaci žalobce ke studiu za spornou, ale neodstranily důkazní deficit. *Nepodařilo se jim opatřit dostatečné důkazy ani závažné a objektivní důvody pro domněnku podle čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice.* Skutkový stav, ze kterého vycházely, není dostačující pro neudělení dlouhodobého pobytu podle § 46 odst. 5 ve spojení s § 56 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců.

VI. Závěr a náklady řízení

51. Soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí Komise i rozhodnutí OAMP, protože trpělo stejnými vadami jako rozhodnutí Komise. Soud současně věc vrátil Komisi k dalšímu řízení. V dalším řízení správní orgány zavazuje právní názor soudu.
52. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalované povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 13 140 Kč.
53. Tato částka se skládá ze soudního poplatku ve výši 3 000 Kč (za podání žaloby) a dále z částky 9 240 Kč za dva úkony právní služby právního zástupce žalobce – příprava a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní pomoci činí 4 620 Kč. K částce 9 240 Kč je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby, vždy po 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Částku 13 140 Kč tedy žalovaný uhradí k rukám zástupce žalobce JUDr. Huga Körbla do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 29. září 2025

Martin Kopa, v. r.
samosoudce